

Sygn. akt I C 1585/16

Dnia 21 grudnia 2017r.

Sąd Rejonowy w Nowym Sączu I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSR Katarzyna Romańczyk

Protokolant: sekr. sąd. Urszula Bodziony - Mróz

po rozpoznaniu w dniu 14 grudnia 2017r. w Nowym Sączu

na rozprawie sprawy z powództwa F. O.

przeciwko Towarzystwu (...) S.A. w W.

o zapłatę

i z powództwa K. O.

przeciwko Towarzystwu (...) S.A. w W.

o zapłatę

I. zasądza od pozwanego Towarzystwa (...) S.A.

w W. na rzecz powoda F. O. kwotę 30.000 zł (trzydzieści tysięcy złotych) z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 21 grudnia 2017 do dnia zapłaty,

II. zasądza od pozwanego Towarzystwa (...) S.A.

w W. na rzecz powódki K. O. kwotę 30.000 zł (trzydzieści tysięcy złotych) z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 21 grudnia 2017 do dnia zapłaty,

III. w pozostałym zakresie obydwu powództwa oddala,

IV. nakazuje ściągnąć od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa (Kasy Sądu Rejonowego

w N.) kwotę 3.000 zł (trzy tysiące złotych) tytułem części opłat od pozwów, od uiszczenia których powodowie zostali zwolnieni.

V. koszty procesu między stronami wzajemnie znosi.

Z:

1) (...)

2) (...)

(...)

(...)

Sygn. akt I C 1585/16

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 21 grudnia 2017r.

W połączonych do wspólnego rozpoznania sprawach powodowie F. O. i K. O. domagali się zasądzenia od pozwanego Towarzystwa (...) S.A. w W. kwot po 56.000 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 30.11.2015r. do dnia 31.12.2015r. oraz odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 1.01.2016r. do dnia zapłaty tytułem zadośćuczynienia za naruszenie dóbr osobistych zgodnie z art. 448 k.c. w zw. z art. 24 § 1 k.c. Powodowie domagali się także kosztów procesu wraz z kosztami zastępstwa prawnego w kwotach po 5.400 zł i opłaty od pełnomocnictwa ew. zasądzenie kosztów wg przedłożonego spisu.

W uzasadnieniach pozwów wskazali, że w dniu 30 stycznia 2002r. ich syn D. O. zginął w wypadku drogowym, którego sprawcą był B. Z.. Powodowie zgłosili pozwanemu roszczenia tytułem zadośćuczynienia za naruszenie dóbr osobistych w związku ze śmiercią syna na kwotę 100.000 zł. Pozwany przyznał powodom kwoty po 8.000 zł. Powód F. O. był dumny z syna, poświęcał mu każdą wolną chwilę, wspólnie też pracowali na roli. Mieli wspólną pasję – motoryzację. Powód miał w synu oparcie, miał nadzieję, że syn zaopiekuje się nim na starość. Po śmierci ukochanego dziecka przeżył ogromną traumę, która trwa do dzisiaj. Również relacje powódki z synem były ciepłe i bardzo zażyłe. Powódka w każdej sytuacji mogła liczyć na pomoc i wsparcie syna. Jego śmierć wywołała u niej poczucie dużej krzywdy, powódka załamała się, musiała skorzystać z pomocy lekarskiej i przyjmować silne leki uspokajające. Mimo upływu lat nadal przeżywa przedwczesną śmierć syna i nie pogodziła się z jego stratą.

Powodowie zaznaczyli, że kwota żądania uwzględnia przyczynienie się bezpośrednio poszkodowanego oraz wszelkie okoliczności zdarzenia na poziomie 20%.

Strona pozwana Towarzystwo (...) S.A. w W. w odpowiedzi na pozwy wniosła o ich oddalenie i zasądzenie kosztów postępowania.

Podniosła, że w związku z wypadkiem, w wyniku którego śmierć poniósł syn powodów pozwany wypłacił powodom po 8.000 zł tytułem zadośćuczynienia oraz 34.668,23 zł tytułem odszkodowania za pogorszenie się sytuacji życiowej.

Wypłacone powodom odszkodowanie obejmowało także zadośćuczynienie za krzywdę, co powinno ograniczać obecne żądania powodów. Poza tym zadośćuczynienie nie może po 15 latach pomóc w przystosowaniu się do nowej rzeczywistości. Zadośćuczynienie miałoby wtedy charakter bardziej wzbogacający niż rekompensujący krzywdę. Pozwany podniósł również, że syn powodów przyczynił się do wypadku, na co zwracają uwagę również powodowie i oceniają jego wysokość na 20%. W ocenie pozwanego dopiero przeanalizowanie akt postępowania karnego pozwoli na właściwą ocenę stopnia przyczynienia.

Pozwany zarzucił, że odsetki w niniejszej sprawie mogą przysługiwać jedynie od daty wyrokowania bowiem powodowie, po zgłoszeniu szkody byli zupełnie bierni w postępowaniu likwidacyjnym.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 30 stycznia 2002r. w S. B. Z. kierując samochodem H. (...), nr rej. (...) jadąc drogą krajową relacji N. – P. w obrębie skrzyżowania nieumyślnie naruszył zasady bezpieczeństwa w ruchu drogowym, w ten sposób, że wykonując manewr skrętu w lewo w drogę podporządkowaną, przecinając w tym celu przeciwległy pas jezdni, nie ustąpił pierwszeństwa przejazdu kierującemu motocyklem Y., nr rej. (...) D. O., a w wyniku zderzenia się pojazdów śmierć poniósł kierujący motocyklem i pasażer samochodu.

B. Z. został za ten czyn skazany prawomocnym wyrokiem Sądu Rejonowego w Nowym Sączu z dnia 4.06.2004r.

W toku postępowania karnego dopuszczono dowód z opinii biegłego sądowego d.s technicznej i kryminalistycznej rekonstrukcji wypadków drogowych R. J., opinii biegłego w zakresie techniki samochodowej i ruchu drogowego A. G. i Instytutu (...) w K.. Z opinii tych wynika, że zasadniczą przyczyną wypadku był nieprawidłowy sposób kierowania

samochodem przez B. Z.. D. O. jadący ze znacznie większą szybkością niż dopuszczalna przyczynił się do rozmiaru skutków wypadku.

(dowód: akta II K 747/02: wyrok z dnia 4.06.2004r, k. 315, opinia biegłego R. J., k. 76-99, opinia biegłego w zakresie techniki samochodowej i ruchu drogowego A. G., k. 211-226, opinia Instytutu (...) w K., k. 255-286)

Powodowie zwrócili się do pozwanego pismem z dnia 30.10.2015r. o wypłatę kwot po 100.000 zł tytułem zadośćuczynienia za krzywdę. (dowód: pismo, k. 14-16, akta szkodowe na płycie CD, k. 54)

W wyniku rozpoznania wniosku powodów pozwany wypłacił im kwoty po 8.000 zł. Pozwany zapłacił powodom w 2006r. również kwotę 34.668,23 zł tytułem odszkodowania za pogorszenie sytuacji życiowej w związku ze śmiercią syna. (niesporne)

D. O. był dobrym człowiekiem i synem. Rodzice nie mieli z nim żadnych kłopotów, był uczynny i odpowiedzialny. Rodzina powodów była zżyta, wszyscy się szanowali. Powodowie, oprócz D., mieli jeszcze jednego syna, który zmarł w dzieciństwie. Mają też trzy córki, które założyły swoje rodziny. Do dzisiaj powodowie nie pogodzili się ze śmiercią D., który był dla nich oparciem i wiązali z nim duże nadzieje. Pracował jako mechanik, pomagał rodzicom na gospodarstwie i w domu.

Jego nagłą i tragiczną śmierć w wieku 28 lat bardzo przeżyli, zażywali leki na uspokojenie. Powódka cały czas takie leki zażywa.

(dowód: zeznania świadka F. T., k. 68, 00:09:52, zeznania powoda F. O., k. 94, 00:02:39, powódki K. O., k. 94/2, 00:15:43)

Odpowiedzialność za skutki wypadku w ramach umowy ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej ponosi pozwane Towarzystwo (...) S.A. w W. (bezsporne)

Powyższych ustaleń faktycznych Sąd dokonał na podstawie przedłożonych do akt sprawy niekwestionowanych dokumentów, zeznań powodów i świadka F. T.. Stopień przyczynienia się D. O. do zwiększenia skutków wypadku Sąd ustalił na podstawie opinii biegłego sądowego ds. technicznej i kryminalistycznej rekonstrukcji wypadków drogowych R. J. oraz biegłego w zakresie techniki samochodowej i ruchu drogowego A. G. i Instytutu (...) w K.. Opinie te, sporządzone w postępowaniu karnym zostały dopuszczone jako dowód w niniejszej sprawie i nie były kwestionowane przez strony.

Sąd zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 34 ust. 1 ustawy z 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (Dz. U. Nr 124, poz. 1152, ze zm.), z ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych przysługuje odszkodowanie, jeżeli posiadacz lub kierujący pojazdem mechanicznym są obowiązani do odszkodowania za wyrządzoną w związku z ruchem tego pojazdu szkodę, będącą następstwem śmierci, uszkodzenia ciała, rozstroju zdrowia bądź też utraty, zniszczenia lub uszkodzenia mienia.

Zgodnie z aktualnym, konsekwentnym i jednolitym poglądem doktryny oraz orzecznictwa Sądu Najwyższego, który Sąd rozpoznający niniejszą sprawę w pełni podziela, najbliższemu członkowi rodziny zmarłego przysługuje - na podstawie art. 448 k.c., w związku z art. 24 § 1 k.c. zadośćuczynienie pieniężne za doznaną krzywdę, również wówczas, gdy śmierć nastąpiła na skutek deliktu, który miał miejsce przed dniem 3 sierpnia 2008 r. (por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 22 października 2010 r., sygn. III CZP 76/10, uchwała z dnia 13 lipca 2011 r., sygn. III CZP 32/11, sygn. I CSK 314/11).

Więź rodzinna i uczuciowa jest samoistną wartością niematerialną, stanowi dobro osobiste podlegające ochronie prawa cywilnego, zaś jednym ze środków tej ochrony jest norma wynikająca z art. 448 k.c. (m.in. wyrok Sądu

Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 14 grudnia 2007 r., sygn. I ACa 1137/07). Poszkodowany ma możliwość domagania się zadośćuczynienia za krzywdę polegającą na zerwaniu (przez śmierć w wyniku deliktu) więzi z osobą bliską.

Zasadniczym kryterium decydującym o wysokości należnego zadośćuczynienia w oparciu o treść art. 448 k.c., który w swej treści wymaga jedynie by miało ono „odpowiedni” charakter, stanowi przede wszystkim rozmiar doznanej krzywdy, przy czym jej niewymierny charakter sprawia, że ocena w tej mierze winna być dokonywana na podstawie całokształtu okoliczności sprawy.

Podstawową funkcją zadośćuczynienia pieniężnego za naruszenie dóbr osobistych jest funkcja kompensacyjna. Zadośćuczynienie ma wynagrodzić doznaną krzywdę, przy czym należy uwzględnić wszystkie aspekty tej krzywdy. Wobec tego zadośćuczynienie pieniężne, nie będące odszkodowaniem, powinno mieć odczuwalną dla powoda wartość majątkową i wysokość zadośćuczynienia nie może mieć charakteru symbolicznego. Przy określaniu wysokości tego świadczenia trzeba mieć na względzie okoliczności konkretnej sprawy, w tym rozmiar krzywdy oraz indywidualne cechy pokrzywdzonego i jego zdolności powrotu do równowagi psychicznej po upływie określonego czasu, a także brać pod uwagę uzupełniająco wysokość stopy życiowej społeczeństwa.

Nie każdą więź rodzinną należy zaliczać do katalogu dóbr osobistych, ocena bowiem czy zerwanie więzi rodzinnej i uczuciowej uzasadnia kompensatę, uzależniona winna być każdorazowo od analizy skutków jakie wywołało jej unicestwienie, w tym czy jej zerwanie spowodowało ból, cierpienie, zrodziło poczucie krzywdy; istotny jest przy tym czas jej trwania.

Te okoliczności są wyjątkowo trudne do weryfikacji z uwagi na indywidualną wrażliwość i odporność psychiczną każdego człowieka, także przy uwzględnieniu, iż każda przedwczesna śmierć członka normalnie funkcjonującej rodziny wiąże się z silnymi traumatycznymi przeżyciami dla pozostałych.

D. O. w świetle zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, był osobą bardzo bliską rodzicom. Był dla nich wsparciem i nadzieją na przyszłość.

Ból po jego stracie był tym większy, że jego śmierć była zdarzeniem nagłym, niespodziewanym i nastąpiła w młodym wieku, co potęgowało poczucie krzywdy. Niewątpliwie śmierć syna naruszyła dobro osobiste każdego z powodów w postaci prawa do życia w rodzinie i utrzymywania tego rodzaju bliskości - poprzez zerwanie głębokiej i silnej więzi. Jego śmierć bardzo dotkliwie uderzyła w rodziców. Z drugiej strony mogli oni liczyć na wsparcie córek.

W niniejszej sprawie zarówno powodowie jak i pozwany wskazywali na przyczynienie się D. O. do tragicznego wypadku. Pozwany wniósł o przeprowadzenie na tę okoliczność dowodu z opinii sporządzonej w toku postępowania karnego i na jej podstawie uznał, że przyczynienie syna powodów było nie niższe niż 50%. (k. 81). Pełnomocnik powodów podtrzymał stanowisko, że przyczynienie to wynosiło 20%.

Analizując opinie wydane w toku postępowania karnego można wysnuć wniosek, że D. O. jadący z większą szybkością niż dopuszczalna nie przyczynił się do samego wypadku lecz do zwiększenia jego skutków. Zasadniczą przyczyną wypadku było nieprawidłowe podjęcie manewru skrętu w lewo przez B. Z.. Gdyby jednak motocyklista jechał z dozwoloną prędkością skutki wypadku mogłyby nie być tak tragiczne. Zatem uprawnione jest uznanie, że stopień przyczynienia D. O. wynosi 25%.

Przyczynienie się poszkodowanego do powstania szkody jest warunkiem zastosowania art. 362 KC, ale nie przesądza ani o obniżeniu odszkodowania w ogóle, ani o stopniu jego obniżenia. Zmniejszenie odszkodowania następuje „stosownie do okoliczności, a zwłaszcza do stopnia winy obu stron”. W każdej sprawie, w której postawiono zarzut przyczynienia się poszkodowanego i sąd przyczynienie takie stwierdził, jest wymagana konkretna, zindywidualizowana ocena pod kątem potrzeby i skali obniżenia należnego odszkodowania.

Przyczynienie się poszkodowanego nie prowadzi automatycznie do zmniejszenia odszkodowania i jest jedynie warunkiem jego miarkowania, po rozważeniu wszystkich okoliczności sprawy, a zwłaszcza stopnia winy obu stron

(porównaj między innymi wyroki Sądu Najwyższego z dnia 3 sierpnia 2006 r. IV CSK 118/06, z dnia 29 października 2008 r. IV CSK 243/08 i z dnia 19 listopada 2009 r. IV CSK 241/09).

Mając powyższe na uwadze Sąd uznał, iż adekwatnymi kwotami zadośćuczynienia dla rodziców T. W. będą kwoty po 30.000 zł uwzględniając przyczynienie D. O. oraz już wypłacone jego rodzicom kwoty zadośćuczynienia po 8000 zł i wypłacone w 2006r. odszkodowanie.

W pozostałym zakresie Sąd powództwa oddalił jako wygórowane.

Powodowie nie przedłożyli dokumentacji leczenia, ani nie wnioskowali o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego lekarza, nie wykazali zatem, że ich aktualny stan psychiczny, zwłaszcza powódki K. O. i zażywanie przez nią leków uspokajających ma związek z tragiczną śmiercią syna. Sąd miał też na uwadze, że od wypadku upłynęło już kilkanaście lat a powodowie mają oparcie w córkach i ich rodzinach.

Sąd miał też na względzie, że wysokość zadośćuczynienia - przy uwzględnieniu krzywdy - winna być umiarkowana i utrzymana rozsądnych granicach. W konsekwencji Sąd uznał, iż kwoty zasądzone kwoty, przy uwzględnieniu indywidualnie doznanej przez powodów krzywdy w związku z zerwaniem więzi rodzinnej, są adekwatne do jej stopnia i należycie spełniają swą funkcję kompensacyjną.

Sąd zasądził odsetki za opóźnienie od daty wyrokowania uznając, że nie ma podstaw do uznania, że zwłoka w wypłacie zaktualizowała się w terminie określonym w art. 817 § 1 k.c. w zw. z art. 14 ust. 1 ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych. W tym terminie pozwana nie dysponowała pełnym materiałem pozwalającym na ustalenie prawidłowej wysokości zadośćuczynienia, zwłaszcza stopnia przyczynienia się poszkodowanego.

O kosztach procesu orzeczono stosownie do wyniku postępowania, na podstawie art. 100 k.p.c. zw. z art. 113 ust. 1 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych. Sąd nakazał ściągnąć od pozwanego kwotę 3000 zł tytułem opłat od pozwów liczonych od uwzględnionej części obu powództw (2 X 1500 zł) i odstąpić, na podstawie art. 113 ust. 4 powołanej ustawy od ściągnięcia z zasądzzonego roszczenia pozostałej części opłaty od pozwu z uwagi na trudną sytuację materialną i życiową powodów.

Z.

1. (...)

2. (...)